

N. 25

157

Eesti Kirjameeste Seltsi toimetused. Nr. 15.

Jarek

Kuoli

Taunmise raamat.

Kuues jaos
kirja pannud

A. Grenzhein,
seminari toolm. Tartus.

II. jagu.

Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu
N 61338

Tartus.

Schnakenburg'i trük ja kulu.
1878.

Säädused.

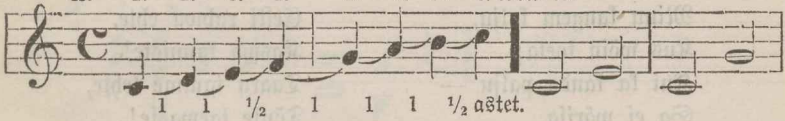
- 1) Salad kõrvustiku.
- 2) Käed ripakile.
- 3) Sõlad tagasi, rind ette.
- 4) Pää parajaste püsti.
- 5) Ole wagusi.
- 6) Suu mitte ümagune ○, waid parajaste ◡, hambad kahe sõrme laiuselt lahti.
- 7) Suu peab pp kuni ff ühtewiisi muutmata lahti olema.
- 8) Pane keel õrnaste alumiste hammaste külgi ja hoia ta wagusi.
- 9) Tõmba parajal kohal (pause, wiisi jagude ja lausete wahel) tase-
kaste hinge.
- 10) Ära raiska lauldes hinge õhku.
- 11) Ütle sõnad wõimalikult selgeste wälja (kui mitte kui).
- 12) Ütle pää-järgud kindlama rõhuga kui kõrwalisjed (pikne pilgub pilwe
piiril).
- 13) Pea laulu häääl täishääleliste pääl kinni ja mine umbhäälelistest
ruttu üle.
- 14) Kahe-hääleliste juures pea eimesse hääle pääl kinni ja mine teisest
ruttu üle (wa . . . aimu).
- 15) Häääl peab kõrgemasse minnes kõwemaks, madalamasse waodes mabe-
damaks, wähemaks minema.
- 16) Waikne toon ei tohi mitte kitsamaks ja kõhnemaks minna.
- 17) Laua enamiste prole, arwaste täie häälega.
- 18) Laua puhtaste, ilusa häälega (toon ei tohi parajast häälest mitte
madalam ega kõrgem, häääl mitte kariesega ega kisesdaja olla).
- 19) Ära rõhwa tooni lõpetust ega punktiga nooti.
- 20) Laua jagedaste.

Chorus

II.

a. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. toon. b.

d.

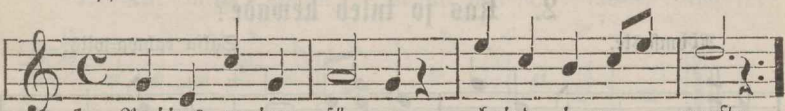

Tooni rida **a** on c-duur-tooni-redel; tal on 8 tooni ja 7 tooni vahet wõit astet; esimese ja teise tooni wahel on 1 terve, teise ja kolmanda tooni wahel on ka üks terve aste, kolmanda ja neljanda tooni wahel on 1/2 astet j. n. e. Mitu terwet, mitu poolt astet on duur tooni redelis?*) Kus seisawad pooled, kus terwed astmed? See on duur-tooni-redeli sääduus. Spi pähä!

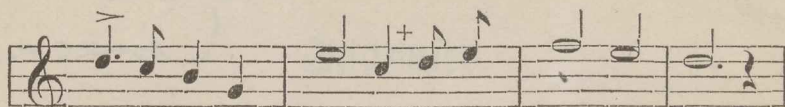
1. Priius, trundus, ühendus.

Tõsiselt.

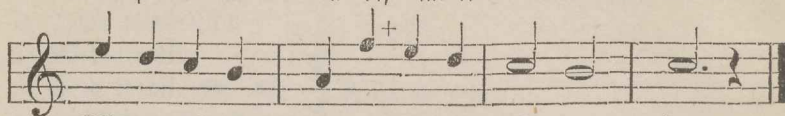
R. Groos.

*) Kaks küsimust koos; on lastele üksikult ette panna.

Dit = se mi = nu õu = es, tae = wa tai = me = fe!

Siis on mi = nu põu = es ke = na ke = wa = de.

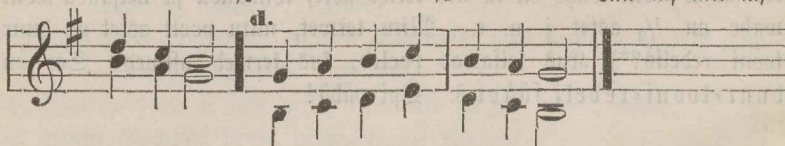
2. Trundus, elu päite,
Paista südamel!
Kas ma suur ehk väike —
Hülga rindades!
Minu kangem kalju,
Kus mõin toeta;
Kui ka kanda palju —
Sa ei väriksa. | 3. Ühendus, oh kaevu,
Kellest kangust saan;
Unustan kõik' waevu,
Räen sind, lusti laan.
Cesti rahwa ehte,
Kaswa kauniste!
Taara tamme lehte,
Tõuse taewasse! |
|--|---|

H. Piirikivi.

1 1 1/2 1 1 1 1/2 astet.

Lau = la, lau = la,

lin = nu = ke. Lau = la, lau = la, lin = nu = ke.

G-duur-tooni-vedel. Mispäraast on siin f asemel fis? (Tooni re-
deli säädus).

2. Kas jo tuleb kewade?

Rõõmsaste.

Saksa rahwa-wiis.

1. Kas jo tu = leb	ke = wa = de?	kas jo lu = mi
Kas jo jõu = ab	ju = we = ke?	kas jo ta = li

ta = ob?
wa = ob?

La = li ta = ob kart = ma = ta,

ke = wa = de saab tu = le = ma, toob meil' õi = e õit = se = wa,

kan = ni = ke = se kau = ni.

2. Kesfi toob meil kewade? See, kes maa ja mere löi,
 Kesfi talwe wõidab? Kuu ja päikse ette tõi —
 Kesfi saadab soojuse? Eks see kõike anda wõi?
 Kesfi külma lõidab? See on taewa Ija.

A. Piirikivi.

3. Paulja.

I.

Kindlaste.

A. Piirikivi.

1. Kui mina laulan, la-Sub met=sa, kas=ke, kas=ke!

kui mi = na lau = lan, la-Sub met = sa kas = ke!

2. Kui mina ütlen, hüüab metsa, kaske, kaske! kui m. j. n. e.
 3. Pakswad laaned, lagendikud, " " "
 4. Hüüdwad vastu waarikuda, " " "

4. Laulja.

II.

Kindlaste.

A. Piirikivi.

5. Laulan maadma me = re = des = se, kas = ke, kas = fe!

Lau-lan j. n. e.

6. Mere põhjad põllu maasse, kaske, kaske!

7. Laulan pikse pilvedesse, " "

8. Kõmistaja kõrge'esse, " "

Rahva-laulu järel A. Piirikivi.

a.

b.

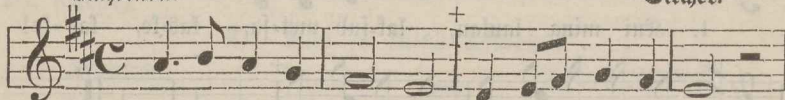

Mis tooni redel on **a**? kus on termed, kus pooled astmed? (Sääbus!) Mitu risti? kus nad seisavad? Pane c-, g- ja d-duur-tooni-redel pääst kirja!

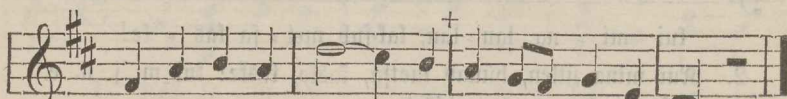
5. Kapse õhtu laul.

Mehedaste.

Sülcher.

1. Kap = ju = te = ne lau = lis wai = fel õh = tu a'al,

te = ma lau = lu kuu = lis loo = dus veel ja maal.

2. Lahtel laulul ärkas
 Dõpik toomikus,
 Ellikene tärkas
 Kaunis kaafikus.

3. Djalene woolas,
 Väbi heinamaa,
 Waikfelt, waikfelt hoolas:
 Laulu kuulas ta.

4. Hiilgwad tähed tõusid
 Taewa ülesse,
 Laulu kõlal jõudsid
 Suure ilule.

5. Lapsukene laulis
 Kana õhtu a'al,
 Kannist laulu kuulis
 Loodus weel ja maal.

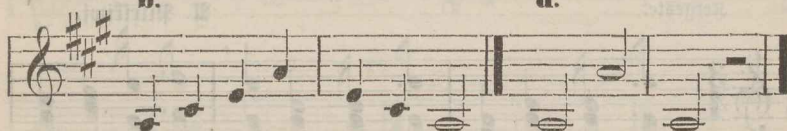
Üldimõis.

a.

b.

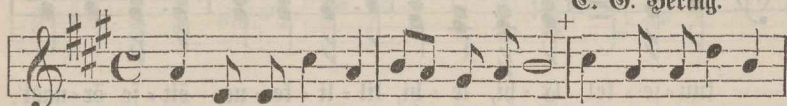
d.

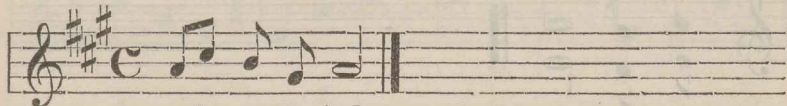
Kirjuta c-, g-, d- ja a-duur-tooni-vedel üles ja võrdle (sarnasta, pane kõrvu) nende toonid, astmed ja eesmärgid.

6. Hommikul.

C. G. Hering.

1. Pi = me = dus ka = ob wal = gu = se eest, päi = ke jo paistab

pil = we = de seest.

2. Lindude laulud täidavad tuult,
 Ellide ilu paistab kui kuld.

3. Tõsandat kiitku minugi keel,
 Et ta mind kaitsnud pimedal ööl.

J. Jung.

la la la la etc.

Roodi õpetuse lordamine.

7. Pillike, linnuke, rinnake.

Kergeste.

A. Piirikivi.

1. Kas wa, kau-nis ka = se = ke = ne, kul = la kal = lis

kuu = se = kel E = hi, le = hi, lil = li = ke = ne, õit = se õr = nast'

õi = e = ke.

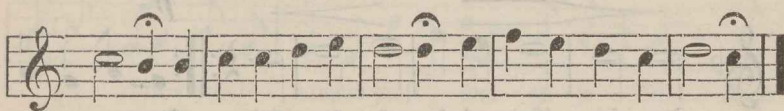
2. Kuku, kuulus kookene,
Hüüa, õõpif-linnuke!
Eitri lõõri, lõõkene,
Piiri pääri, pääsute!

3. Dussu, pussu, südameke,
Kewade sind kergitab!
Rõõmustele, rinnakene,
Lille lõhn sind liigutab!

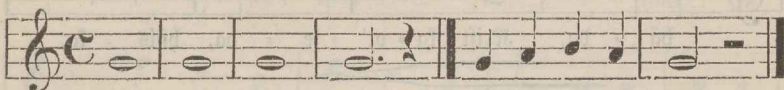
A. Piirikivi.

8. Mu süda, ärka üles.

(Harjutused Nr. 1 juurest.)

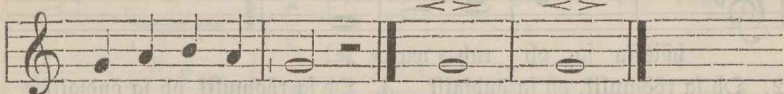

a. p f p f b. p

d. f

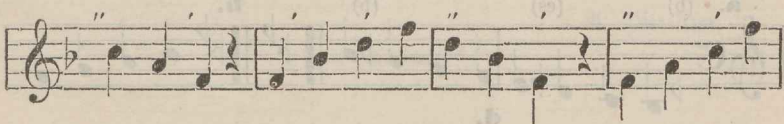
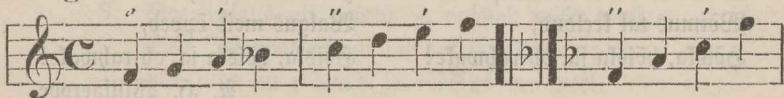
e.

g.

*p**f*

h.

Mis tooni-rebel on **g**? Kus on täied, kus pooled astmed? Mis päraft on h ajemel b? *p* = piano = taja, *f* = forte = kõwaste; \langle hääle paisumine, \rangle hääle lahanemine.

9. Kolm suurt püha.

p

1. Oh sa rõõmu = lik, oh sa õnd = sa = lik

See = su sünd = mi = se pü = ha = ke! Suur o = li

p

hä = da, Krist ka = ot' se = da, hõis = ka,

f

hõis = ka sa, oh rah = wa = ke!

2. Oh sa rõõmulik, oh sa õndsalik
 Jeesu tõusmise pühake!
 Surm on nüüd neeldud,
 Võimus tal teeldud,
 Hõiska, hõiska sa, oh rahwate!
3. Oh sa rõõmulik, oh sa õndsalik
 Waimu saamise pühake!
 Pimedus lõpeb,
 Walgus meid õppeb,
 Hõiska, hõiska sa, oh rahwate!

A. G. Willigerode.

a. (b) (es) (b) b.

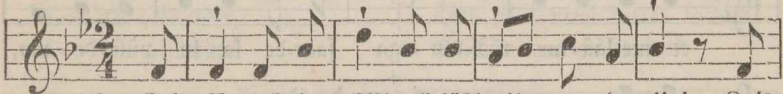
d.

e.

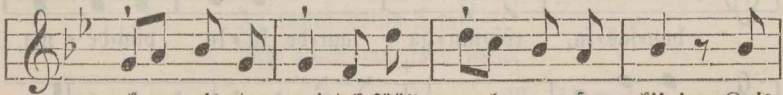
10. Betlema väljal.

Rõõmfaste.

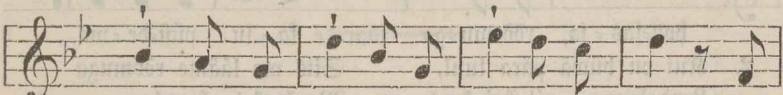
S. G. Mägeli.

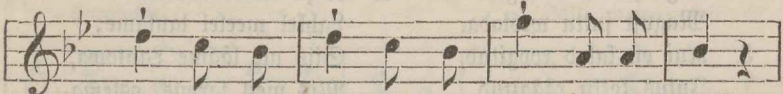
1. Kuis jä = rab ja hül = gab jääb pil = ve = de piir! Kuis

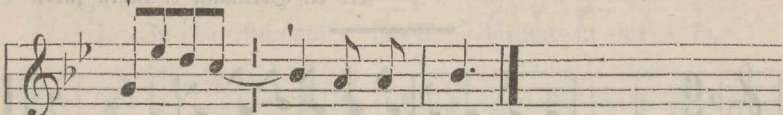
kau = nis te paistab jäält wal = gu = se kiir! Kuis

ka = hi = seb arm = sad = te ing = li = te laul! Sa

kar = ja = seb koh = fu = nad Jē = san = da auul,

Jē . . . = = = san = da auul.

2. See valgus nii paistis ja paistab nüüd veel,
 Sest Jēsandat kiidab nüüd kristlaste keel;
 Me süda on rõõmus ja rõõmus me meel:
 Me rändame valguses õndsuse teel.

A. Viirikivi.

Harjutused Nr. 9 juurest. Noodi õpetuse kordamine.

11. Kalapüük.

Lustilikult.

A. A. Hermann.

1. Sü = da tul = sab: tuks, tuks, tuks! mi = ne lah = ti, uks, uks, uks,

et me lää-me röö-mu-ga saar-de ka-lu püü-de=ma,
 hop=sas=sa, röö-mu-ga saar-de ka-lu püü-de=ma,
 hop=sas=sa, röö-mu-ga saar-de ka-lu püü-de=ma.

2. Kui on hüvä pära tuul, Siis me lääme röömuga
 Lendab wene nii kui kuul, Maale kalu kauplema.
 Aega siis ükskõisega 4. Kõju tules kenaste
 Magust juttu westada. Lahkel meelel laulame;
 3. Kui on kalad roogitud, Siis me lääme Lautowa,
 Tutus kõllu räägitud, Mis meil tarwis, ostema.
 K. A. Hermann r. laulu järel.

$\frac{6}{8}$ taktis on rõhkl esimese ja neljandama kahesandiku pääl.

12. Lahkuja.

Paeziello (3-df.) Staalia wiis.

1. Teid ma=ha jät=tes, kal=lid, mul sü=da wa=lust keeb; oh

armsad noored, hal=lid, mis se=da küll kõiit teeb?

2. Kui oks, mis on puu külles, 3. Da rammu jookad juured
 Nii üksik inime Du kindlast' rajatud,
 On oma rahwa süles Kas weiksed, ehk kas suured,
 Saand sugu=wõsasse. Kõit osal määratud.

4. Seepärast lahumine
 Du maha jätmine,
 Du ära raiumine,
 Du kaffi kistmine.

5. Ja kui on mööda läinud
 So lahumise tund,
 Mis pääl meel kartes käinud,
 Siis tuttav on ta fund.

6. Siis alles hing weel märkab,
 Kui kalliks pean teid,
 Ja tunni ootus ärkab,
 Mis ühte toob kord meid.

M. Sürmann.

13. Talwel.

Parajaste.

Saksa rahva-wiis.

1. Su = ba tul = nud ta = li, läi = nud ju = we = fe,

tuul on külm ja wa = li, ka = dund ke = wa = de.

2. Pillite nüüd magab Linnu hääl siis ärkab,

Lume katte al, Hõiskab suwele.

Kuni päike jagab 4. Külm ei kesta kaua,

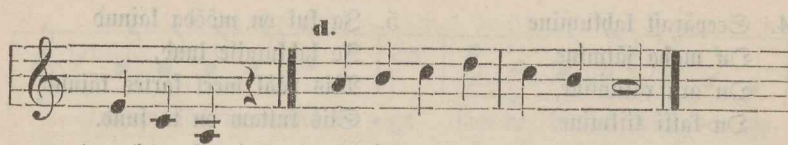
Soojust kõrgemal. Tali taganeb:

3. Pillite siis tärkab Päike teeb neil' haura, —

Mullast priskeste, Suwi õilmitseb.

A. Viirikivi.

A-mol-trenti-redel; ta kõliseb pehmete, haledaste; duur kõliseb kõwaste, rõõmsaste.

14. Leinaja.

Pifalt.

Cesti rahwa-wiis.

1. Kur-wal mee-lel kõnnin mi-na, jii-da rin-dus rõõ-mu-ta,

sel-gest' waatab tae-wa si-na, a-ga mind ei tröösti ta.

2. Eustil linnu laulu helin

Kurwastuse leina kujud

Kõlab kõrwa minule,

Wõtwad ajet minu ees.

Uga rõõmus keelte kõlin

4. Kõil mu õn ja õitsew wotus

Kurwemaks teeb jüdame.

Lõppis ära olemast,

3. Kui on tõistel rõõmu tujud,

Cest mul langes ainus lootus

Seijan mina filma wees,

Külma hauda haledast'.

K. A. Hermann.

15. Ma tahan jätta maha.

a.

b.

(Seda harjutust on tarvis fagedaste laulda). Noodi õpetusefordamine.

16. Kewade on wäljas.

Eschchide wiis.

1. Ke = wa = de on wäl = jas, ä = ra ka = dund ta = li;
Ke = wa = de on ke = na, ta = li külmja wa = li.

Oh küll ta = li wa = li ____ : ke = wa = de sai
tal = wel ka = dus na = li ____, nä = gi su = we

wõi = tu,
fõi = tu.

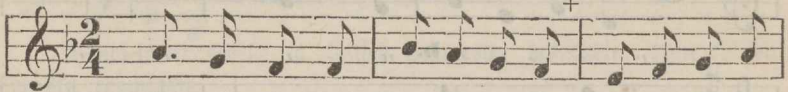
2. Lahe linnukene:
Miks end metsas peidad?
Kallis käokene:
Miks sa hääle heidad?

Niitu nurme paljad:
Õra Iauldes wiida!
Metsjad maad on haljad:
Kewadet nüüd kiida!

A. Piirikivi.

17. Mere kaldal.

Vene rahva-wiis.

1. Mü = hi = je = wa me = re ää = res waatan kuruwalt

kau = ge = le ü = le wa = hu = liis = te woo = de

jaa = re = le, kus jõe = ra = ke.

2. Teda saab ehk neelma meri, 3. Sõua lahlemine, laine,
 Katma kinni sügawus. Puhu tasamine, tuul!
 Hoitku teda taewa wägi, Tooge tema kodu jälle
 Silma ülem walitsus. Waikfel hällitawal wool!

Dr. M. Weste.

18. Jõe ääres.

Mahedašte.

Nighini. Staalina wiis.

1. D = ja = ke = ne, ku = hu jõu = ad, ku = hu

lan = ged, lai = ne = ke? Jõe = ke, kas pe = a

f

jõu = ad me = re lah = te lai = nes = se, me = re

lah = te lai = nes = se?

2. Mina nouan, mina jõuan
 Laia mere lainesse;
 Kuhu jõuan, sinna jõuan,
 Jõuan kanni kaljule.

3. Djake, siin klada kaisul
 Lõbus paika puhata:
 Wiibi veel mu palve paisul
 Diekeste hõlmalla!

4. Kõl on võikene ilus,
 Kõl on kunnis kaldake,

5. Aga mere woode wilus
 Lakiwad lained lahkeste.

5. Meres kannan mina laewa,
 Kannan kunnist kalakest;
 Merest tõusen üles taewa,
 Hüppan maha pilvedest.

6. Ei mul ole seisimist ojas,
 Peatust ei meresgi:
 Alma isa kunnis kajas
 Liigub elu kõigiti.

A. Piirikivi.

a. 1. 2. 3. 4 5. 6. 7. 8. toon. B.

1 1/2 1 1 1 1 1/2 1/2 astet. 1 1 1/2 1

al.

1 1/2 1 astet.

Tõusewa ja langoewa mol = redeli säädus; keelmise märk \flat ütleb,
 et eesfeisaw \sharp ehk \flat ses taktis ei maksja.

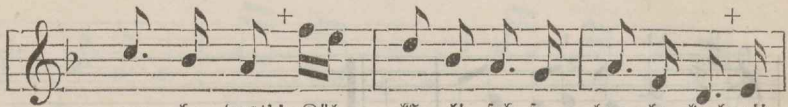
19. Rahkuja linnukesele.

Paludes.

Rahwa-wiis Jelandis.

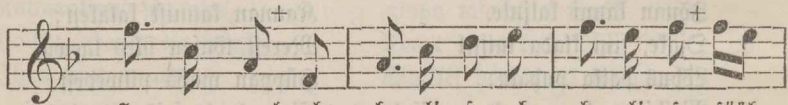
1. Oh lin = nu = ke = ne, lau = la weel mul ma = he = dašt', mul

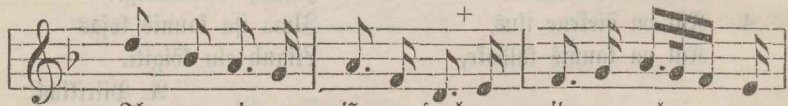
ma = he = dašt'! Küil tõ = li = se, ju lau = lu keel nii

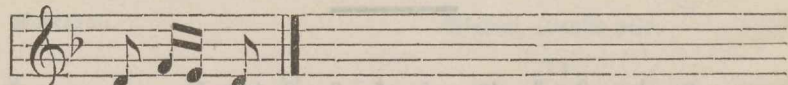
la = he = dašt', nii la = he = dašt'! Sa õn = nes õitswal

õu = na = puul, oh he = li = se, oh he = li = se fää!

Il = ma = ri = ne jõ = e suulmaa = il = ma = le, ma =

il = ma = le!

2. Kuis kostwad wastu hieipund,

:: Kui hõtskadja! ::

Kuis lukutawad linnu suud

:: Siis ofjala! ::

Ei Wanemuine wiibida

:: Wõi mure õel, ::

Kui teda hüüdmäs lauluga

:: Sa oled tõel! ::

3. Ta tõttab, kuldne kannel käes,

:: Sa leiab sind, ::

Sa õnnistab sind waimu wäes,

:: Sa armas lind! ::

Oh linnukene, laula weel,

:: Ma palun sind ::

Sa m'uga palub ühel teel

:: Sind Gesti pind! ::

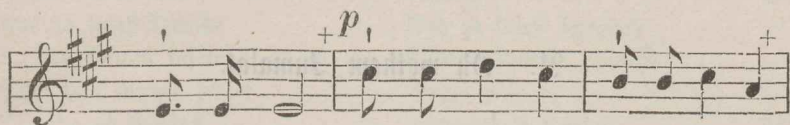
A. Reinwald.

20. Karja pois.

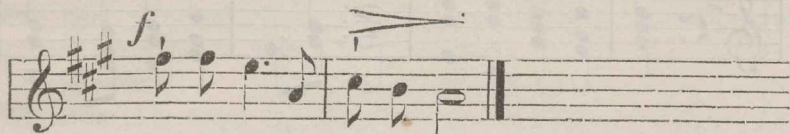
A. Piirikivi.

1. Ke = na te = ja = nur-me kes-kel kōn-nib kar-ja

poi = si = ke, kōn = nib lam = ba kar-ja üm = ber,

hõi = ab lambaid hoolsas = te.

2. Rahul lambad rohtu maitswad,	6. Karja pois nii aja tuuled,
Talled kõrwal tantsiwad,	Aja tornid tulewad,
Linnud ümberkeeru lendwad,	Ära rõõmu, ära noorust
Pillid läigitawad maad.	Wiledaste wiivad nad!
3. Lõõ hõistab õite õhul	7. Põlke tümin kõnab kaugel,
Keerutelles kõrgele,	Sadu sõitnud kaugele;
Lõõ loõrituse jekka	Põlke paistab wihma tilku
Kõlab ka nüüd karjane.	Rohu ladwul lahkeste.
4. Tuule tuhja hakkab tõusma,	8. Laiali lääb lamba kari,
Põlwed paksuks paisuma, —	Tälle laulab lõõke;
Ilka ligimale lendab —	Kõil nüüd kosub kaunimine,
Wihm ja walab walguga.	Tälle hõistab karjane.
5. Karja pois ei enam hõiska,	9. Hõiska, ella poisitene,
Lõõke ei laulagi,	Kasu põlwele kasinal!
Lambakari kogub kofku,	Mõni kurbdus, mõni mure
Talled jääwad waguji.	Tuleb põlwele tulewal.

Dr. M. Weste.

a.

b.

Ma = hu = o le.

Ein = nu = ke = ne, lau = la.

Noodi õpetuse fordamine.

21. Oh wõtkem Jumalat.

Fr. R.
Kruzwaldi muu.
Eesti MSV Riiklil.
Kõnnuõpetaja

S i f u.

Laulu hakatus.

Laulu nimi.

		<i>N^o</i>
Zuba tulnud tali	Kahvel	13
Kas jo tuleb kewade	Kas jo tuleb kewade?	2
Kaswa, kaunis kasekene	Ellike, linnake, rinnake	7
Kena keja nurme keskel	Karja pois	20
Kewade on wäljas	Kewade on wäljas	16
Kui mina laulan	Laulja (I ja II)	3,4
Kuis särab ja hillgab	Beilema wäljal	10
Kurwal meelel kõnnin mina	Leinaja	14
Lapsukene laulis	Lapse õhtu laul	5
Ma tahan jätta maha		15
Mu süda, ärka üles		8
Mühijewa mere ääres	Mere kaldal	17
Dh linnukene, laula weel	Lahkuja linnukesele	19
Dh ja rõõmulik	Kolm suurt püha	9
Dh wõtkem Jumalat		21
Djakene, kuhu sõuad	Sõe ääres	18
Dimedus kaob walguse eest	Hommiikul	6
Priinus, waimu jära	Priinus, trundus, ühendus	1
Süda tufsub	Kala püük	11
Teid maha jättes, kallid	Lahkuja	12

Trüki-wead.

Loe: lehe-külg 9 alt 1. rida: tufsub; l. k. 10 ülesewelt 9. r.: jutub; l. k. 10 ü. 8. r.: Lontowa; l. k. 11 ü. 4. r.: tuntaw; laul Nr. 20 esimene noot mitte d, waib e.

Schnakenburg'i kuluga Tartus on trükitud ja igas raamatu poes saada:

Eisen, Gesti, Liivi ja Kuura maa ajalugu. Muistsest ajast meie ajani. Hind 60 kop.

Körber, Kleine estnische Handgrammatik. Hind 50 kop.

Türmann, Kodu-kool. Esimene raamat. Hind 25 kop.

— Kodu-kool. Teine raamat. Hind 25 kop.

Kooli-kaart. Liivi-, Gesti- ja Kuura-maa. Saksa-, eesti- ja läti-keeli. Hind 20 kop.

Kooli-seina-kaart. Liivi-, Gesti- ja Kuura-maa. Saksa-, Gesti- ja läti-keeli. Lastele ja rulli pandud. Hind 5 rubla 50 kop. Vinase riide pääl mapi sees. Hind 4 rubla 50 kop.

Hansen, Kooli-teadus. Hind 30 kop.

Kunder, Looduse õpetus. Koolmeistritele ja koolidele. Esimene raamat: Glasate riik, piltidega. Hind 80 kop.

Pärn, Mesilastest ning nende pidamisest. Hind 30 kop.

— Mõistlik majapidaja ja laste kasvataja. H. 50 kop.

Grenzstein, Saksa keele õpetaja Gesti kooli lastele. 1. kooli aasta. Hind 50 kop.

Schneider, Saksa keele õppimise juhatamine. Teine trük. Hind 25 kop.

Körber, Uus saksa keele õppimise-raamat marahwale. 1. jagu. Teine trük. Hind 30 kop.

Weike külwimees. Hind 40 kop.

Körber, Weike maakele sannaramat. Hind 90 kop.

Wene-Saksa-Gesti keeli kõneajud, nende keelte rutusels kättesaamisels. Hind 60 kop.

Piibli salmid kattekismusse õppetusse selletamisels. Hind 12 kop.

Arakadunud poeg. Wiis jutlust Saksa keelest ümbertõlkitud. Hind 25 kop.

Iggapäine loddune Jummalatenistus. Hind 5 kop.

Kalewi poeg. Üks ennemuistene Gesti jut. Kaheskümmes laulus. Hind 1 rubla 20 kop.

Schnakenburg'i raamatupood,
Tartus ja Niias.